VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Valmisteverotuksen itsekriminointisuoja HE 83/2025

HALLITUSNEUVOS MERJA SANDELL
VERO-OSASTO, VALMISTEVEROTUSYKSIKKÖ

VEROJAOSTO, 16.9.2025

Nuuskan perusratkaisut

- Nuuskan maahantuonti (muuhun kuin henkilökohtaiseen käyttöön tietyin rajoituksin) sekä myynti ja muu vaihdannan piiriin saattaminen kielletty
  - kielletty tuonti täyttää salakuljetusrikoksen tunnusmerkistön
- Nuuska tupakkaveron alainen (rikostapauksissa), perusteltu sillä, että kilpailee käytännössä laillisten tupakkatuotteiden kanssa (taloudellinen hyöty rikoksentekijälle)
  - verovelvollisuuteen liittyy ilmoitusvelvollisuus: laiminlyönti täyttää veropetoksen tunnusmerkistön
- Nuuskan tuoja syyllistyi sekä salakuljetukseen että veropetokseen aiemmin

Oikeuskäytäntö KKO:n ratkaisun jälkeen

- KKO 2024:39: Nuuskan tuonti ainoastaan salakuljetusrikos, ei (törkeä) veropetos, koska antamalla laissa vaaditun veroilmoituksen tuoja olisi ilmiantanut itsensä rikoksesta
  → Ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönti ei enää rangaistavaa
  → veropetossyytteitä ei enää nosteta
- Salakuljetukselle ei törkeää tekomuotoa rikoslaissa (toisin kuin veropetokselle)
  → tuonnin moitittavuus/rangaistusasteikko lieventynyt ja samalla käytettävissä olevat tutkintakeinot rikosten selvittämisessä (ja verotuksen toimeenpanossa) heikentyneet

Lainsäädäntöehdotus

- Itsekriminointisuoja (ilmoitustiedon hyödyntämiskielto) lakiin= oikeustilan selkeyttäminen
- Jos nuuskan tuoja ei anna ilmoitusta (vaan jää kiinni valvonnassa)
  - → salakuljetus ja (törkeä) veropetos
  - → rangaistusasteikko ja tutkintakeinot palautuvat KKO:n ratkaisua edeltäneelle tasolle
  - → HE:n keskeinen tavoite
- Jos antaa ilmoituksen (ei oletettavaa)
  - → ei salakuljetus eikä (törkeä) veropetos (ilmoituksen perusteella)
  - → verot maksettava
  - → ei suojaa muita rikokseen osallisia
  - → ei suojaa kaupallisia toimijoita vaan yksityishenkilöitä; ei tee nuuskan myyntiä lailliseksi

Seuranta ja mahdolliset jatkotoimet

- Seuranta (ilmoitusten antaminen)
- Nuuskan tuonnin viranomaisvalvonta edelleen tärkeää
- Rikoslakiin salakuljetukselle törkeä tekomuoto
- Rikosoikeudellisen ja hallinnollisen seuraamuksen parempi yhteensovittaminen